

## Ο δάσκαλος Ανδρέας Παπαβαρνάβας

Της Ανθής Πέτσα - Σαββίδου

«...Ας διατηρήσουμε τις αξίες, τις παραδόσεις, τα έθιμά μας. Ας συνεχίσουμε να συναντιόμαστε οι χωριανοί, οι γείτονες, οι φίλοι. Ας μνημονεύουμε αυτούς που αγωνίστηκαν για μας και έφυγαν, αυτούς που δημιούργησαν ό,τι χάσαμε αλλιά και ό,τι είμαστε, αυτούς που δημιούργησαν εμάς. Ας τιμούμε αυτούς που εργάστηκαν για ένα καλύτερο αύριο του τόπου μας. Ας συντηρούμε τη μνήμη και τον ποθο για επιστροφή. Ας μετατρέψουμε την ψυχική πενία μας σε πλούτο με την άσβηστη μνήμη των πατρίδων, με τη συνέχιση της παράδοσης, των ηθών και των εθίμων...» τόνισε στην εισαγωγική ομιλία της η Πρόεδρος του Ομίλου κα Θεοδώρα Κναή, στις 24 Μαΐου 2006, όταν ο Όμιλος Γυναίκων Περιοχής Κυθρέας, συνεχίζοντας το θεσμό που καθιέρωσε για πάνω από μιά δεκαετία, τίμησε για την πολυσιχιδή δράση του τον Παλαικυθρίτη δάσκαλο Ανδρέα Παπαβαρνάβα.

Η εκδήλωση έγινε στο Laiki Sporting Club με τη συμμετοχή συγχωριανών, φίλων και εκτιμητών του έργου που ο Όμιλος επιτελεί. Η επιτυχία των εκδηλώσεων αυτών θα πρέπει να εκληφθεί ως επιβεβαίωση της αποδοχής του έργου του Ομίλου.

Η έναρξη της εκδήλωσης άρχισε, όπως πάντα, με καθωσόρισμα/εισαγωγική ομιλία από την Πρόεδρο του Ομίλου κα Θεοδώρα Κναή η οποία μεταξύ άλλων, ανέφερε πως «... ο κάθε κάτοικος της περιοχής Κυθρέας προσέφερε και προσφέρει στον τόπο του ανάλογα με τις δυνάμεις του. Κανένας δεν υστέρησε. Μερικοί όμως ξεχώρισαν σε κάτι. Ο Όμιλός μας προσπαθεί να εντοπίσει και να τιμήσει αυτούς που ξεχώρισαν. Τίμησε τους ιερείς του, τίμησε τους δασκάλους και τις δασκάλες του. Σήμερα τιμά τον άνθρωπο, τον καλό Χριστιανό, το δάσκαλο, το συγγραφέα, το σύμβουλο, τον αγωνιστή, τον ακούραστο Παλαικυθρίτη Ανδρέα Παπαβαρνάβα για την υπηρετηση και διαφώτιση του τόπου του. Κατέχοντας την αρετή, αντιστάθηκε στην κακότητα, στην αδικία, στη βία, στο μίσος, στη χυδαιότητα».

Στη συνέχεια η εκπαιδευτικός και συγχωριανή του κου Παπαβαρνάβα κα Αντρούλλα Φωτιάδου ξεδίηλωσε σε γενικές γραμμές τη ζωή, τη δράση και το έργο του:

*«Ο Αντρέας Παπαβαρνάβας κατάγεται από πολυμελή, αγροτική οικογένεια. Γεννήθηκε στο Παλαικύθρο στις 7/1/1924. Φοίτησε στο Δημοτικό Σχολείο Παλαικύθρου και αργότερα στο Παγκύπριο Γυμνάσιο. Τα χρόνια 1944-46 φοιτά στο Διδακταλικό Κολλέγιο Μόρφου.*

*Εργάστηκε σε πολλή σχολεία της Κύπρου ακόμη και σε αρκετά της Επαρχίας Πάφου. Πολλές μεταθέσεις έγιναν προφανώς για την εθνική του δράση. Είχε υπογράψει τόσο*

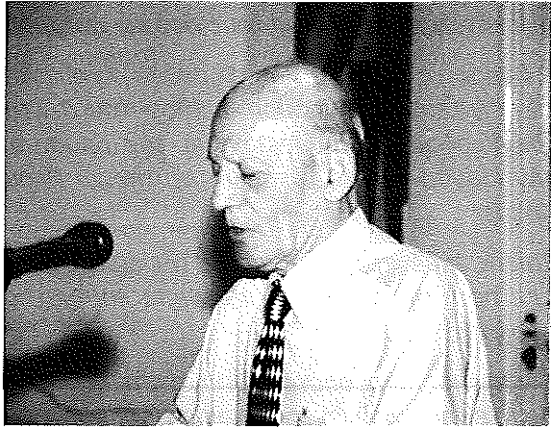
το Ενωτικό Δημοψήφισμα της 15ης Ιανουαρίου 1950 όσο και τις Δέλτους του Δημοψήφισματος Παλαικυθριτών. Τότε τιμηρητικά μετατέθηκε.

Το 1963-65 παρακολούθησε με υποτροφία Παιδαγωγικά μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Υπηρετήσε την παιδεία για 43 χρόνια. Άνθρωπος δραστήριος οργάνωσε καθηρητικά σχολεία, δίδαξε σ' αυτά, ίδρυσε νυκτερινά επιμορφωτικά κέντρα, δημιούργησε πλούσια δανειστική βιβλιοθήκη στο χωριό του.

Έγραψε διάφορα εκπαιδευτικά εγχειρίδια για μαθητές και εξέδωσε το βιβλίο «Κοινωνιογράφημα Παλαικύθρου» για την ιστορία του χωριού από το 1800 π.Χ.-1974.

Σε συνεργασία με τον αιδεσιμότατο Παπαπαναγιώτη Χρηστοδούλη εξέδωσε το βιβλίο «Παλαίκυθρο» με θέματα από την τραγωδία του 1974 και αργότερα από το 1990 είναι συνυπεύθυνος για την έκδοση του εξαμηνιαίου περιοδικού «Ελεύθερο Παλαίκυθρο».



Νυμφεύθηκε την Αρετή Τομάζου, ακτινογράφο, από τις Αρόδες και απόκτησε δύο κόρες, τη Θεοδώρα και τη Χάρια που μετά από τις ακαδημαϊκές σπουδές τους εργάζονται στη Δημόσια Υπηρεσία.

Άνθρωπος προοδευτικός, ενδιαφέρθηκε και για τα κοινά της κοινότητας Παλαικύθρου. Ίδρυσε με άλλους την Αγροτική τοπική Ένωση «Οι Χύτροι Παλαικύθρου» που πρόσφερε πολλά στην αγροτική κοινωνία.

Διετέλεσε επίτροπος της εκκλησίας από το 1949 μέχρι το 1972. Εισηγήσε του ήταν η κατασκευή του ξυλόγλυπτου εικονοστασίου, έργο του Κυθρεώτη ξυλογλύπτη αείμνηστου Κώστα Ταλιαδώρου.

Με την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α μυσείται στην οργάνωση και εργάζεται για την απελευθέρωση του νησιού. Συλλημβάνεται από τους Άγγλους στις 2 Οκτωβρίου 1956, κακοποιείται, ταλαιπωρείται και στις 19 Οκτωβρίου μεταφέρεται στο φρούριο Κερύνειας και μετά στα κρατητήρια Πύλης.

Την 1η Μαΐου 1964 του ανατίθεται η θέση του Διμοιρίτη στις τάξεις του 331 Τάγματος του τετάρτου Συγκροτήματος της Εθνικής Φρουράς.

Ίδρύει αργότερα το Θ.Ο.Ι. Παναγίας Γαλακτούσης Παλαικύθρου. Υπήρξε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου Ενώσεως Αγωνιστών Ε.Ο.Κ.Α 1955-59.

Βοήθησε στο να ανεγερθεί η προτομή του Κυθρεώτη ήρωα της Ε.Ο.Κ.Α Σπύρου Χατζηγιακουμή. Μετά την εισβολή του 1974, στις 28 Αυγούστου 1975 μαζί με τον αείμνηστο Χριστόδουλο Πέτσα ίδρυσαν το σωματείο «Ελεύθερη Κυθρέα» και εκλέγεται μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του σωματείου. Ως γραμματέας πρόσφερε πολλαί στις διάφορες δραστηριότητες του Σωματείου που είχαν σκοπό να προβάλλουν το πρόβλημα, να ενημερώσουν ή να διαμαρτυρηθούν.

Στις 7 Οκτωβρίου 1995 ο κύριος Παπαβαρνάβας μαζί με τον αείμνηστο Χριστόδουλο Πέτσα ως εκπρόσωποι και εξουσιοδοτημένοι 1401 κατοίκων της Κυθρέας και των περιχώρων προσέφυγαν μέσω του δικηγορικού γραφείου Τριανταφυλλίδη στο Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο Στρασβούργο, ζητώντας την άμεση επιστροφή όλων των κατοίκων στα σπίτια τους όσο και αποζημιώσεις για τη απώλεια εισοδημάτων.

Η δράση του κυρίου Παπαβαρνάβα συνεχίστηκε και συνεχίζεται ακόμη με έκδοση των έξι τευχών «Η Μαύρη Βίβλος» του Π. Στυλίου, με την ίδρυση τοπικής Τράπεζας Αιμοδοσίας στην Αγλαντζιά, την ίδρυση του Σωματείου «Ελεύθερο Παλαίкуθρο», την ίδρυση Συνεργατικού Ταμειευτηρίου Περιοχής Κυθρέας, των οποίων και προεδρεύει.

Επίσης εκλέγεται Γραμματέας της επιτροπής «Πολιτιστικής Κίνησης Περιοχής Κυθρέας», που στόχο έχει την προβολή και διατήρηση της πολιτιστικής, παράδοσης της περιοχής.

‘Ανθρωπος ακούραστος, υπομονετικός, πρoός, γαλήνιος, προοδευτικός και τίμιος. Αυτή είναι η μορφή του κυρίου Παπαβαρνάβα, τον οποίο τιμούμε σήμερα.»

Φανερά συγκινημένος ο κος Παπαβαρνάβας, αφού παρέλαβε την αναμνηστική πλάκα και ευχαρίστησε τον Όμιλο για την απόφασή του να τον τιμήσει όπως και όλους όσους τον τίμησαν με την παρουσία τους στην εκδήλωση, συνέχισε:

«... Ο πρώτος διορισμός μου ήτο στο σχολείο Χρυσίδας, που τότε είχε 22 – 24 μαθητές. Δηλαδή φεύγοντας από την εντεκαμελή οικογένειά μου πήγαίνα σε μια κάπως μεγαλύτερη οικογένεια. Έτσι τουλάχιστον ένοιωθα.

Από την πρώτη μέρα της σταδιοδρομίας μου, τα πεντακάθαρα, έξυπνα και καθόκαρδα παιδιά της Χρυσίδας με δέκτηκαν με τόση αγάπη και αφοσίωση που με έκαναν να τα συμπαθήσω, να τ’ αγαπήσω και να τους συμπεριφέρουμαι σαν να ήταν μικρότερα μου αδέρφια.

Δημιουργήθηκε μεταξύ μας μια αμφίδρομη αγάπη, αλληλοεπίδραση, αλληλοδιδασκαλία μπορώ να πω. Εγώ τους δίδασκα γνώσεις, εκείνα με δίδαξαν να αγαπήσω πραγματικά το διδασκαλικό επάγγελμα. Και το αγάπησα τόσο πολύ, που το θεωρούσα όχι βιοποριστικό επάγγελμα αλλά πραγματικό ηιευούργημα. Και πράγματι

είναι λειτούργημα το διδασκαλικό επάγγελμα, γιατί όντας καθημερινά με αυτές τις αγνές, αθώες ψυχές, ως ευσυνείδητος άνθρωπος έχεις καθήκον, είσαι υπόχρεος να τις πηλάσεις, να τις χαλιλεύσεις προς το καλύτερο.

Κατά τη μακρόχρονη σταδιοδρομία μου ως δάσκαλος φρόντισα να προσφέρω στους μαθητές μου όχι κυρίως πάρα πολλή γνώση, αρκετές όμως για να μπορούν να αντιμετωπίζουν τις δυσκολίες που θα συναντούσαν στη ζωή τους, στη σταδιοδρομία τους, να δοκιμάζουν, να ενεργούν.

Φρόντιζα περισσότερο να τους καθιερύσω την αγάπη, το σεβασμό και την αλληλοβοήθεια προς τον πλησίον. Να είναι ηθικοί, δίκαιοι, ειλικρινείς, φιλότιμοι, εργατικοί και κυρίως να αγαπούν και να είναι πρόθυμοι να θυσιάσθούν για την πατρίδα, τη θρησκεία, την οικογένεια.

Τί γίνεται όμως με τη μεγάλη εθνική αναποδιά! Με τη μεγάλη σημερινή εθνική συμφορά!

Το 1974 διαπράχθηκε σε βάρος του νησιού μας ένα χωρίς προηγούμενο έγκλημα, στίγμα για την ανθρωπότητα. Τώρα και 32 χρόνια οι εκκλησίες μας βεβηλώνονται, τα σπίτια μας ρημάζουν, ο τόπος μας εποικίζεται από τους ημιβάρβαρους της Ανατολής.

Ο Πενταδάκτυλος στενάζει κάτω από την μπότα του αιμοσταγή Αττίλα. Αγερωχος όμως μας κοιτάζει επίμονα στα μάτια περιμένοντας να τον δρασκελίσουμε και να ανοίξουμε τις πόρτες που οδηγούν στην Κερύνεια, στη Μόρφου, στα Βαρώσια, στον Απ. Ανδρέα, στην Κυθρέα και τα περίχωρά της, στα σπίτια και τις εκκλησιές μας.

Μα θα το κατορθώσουμε; Και βέβαια θα το κατορθώσουμε. Φτάνει να συνεχισθεί και εντατικοποιηθεί η Ελληνοχριστιανική και ηθική διαπαιδαγώγηση των παιδιών και των νέων μας. Τόσο από τους εκπαιδευτικούς όσο και από τους γονείς, ως και η υπομονή και επιμονή του λαού στο δίκαιο του αγώνα μας. Φτάνει να πρωτανεύσει η αγάπη και συνεργασία μεταξύ των αρχηγών των κομμάτων και των πρόσφατα εκλεγέντων Βουλευτών μας.

Να υπάρξει αληθινή αγάπη μεταξύ των Ιεραρχών μας και καθολική αγάπη και συνεργασία του κυπριακού λαού. Και τότε να είστε βέβαιοι πως με τη συνετή και σώφρονα πολιτική του Προέδρου μας, την ένταξή μας στην Ε.Ε. και την έμπρακτη συμπαράσταση της μητέρας πατρίδας σύντομα θα ξανακτυπήσουν οι για 32 χρόνια βουβές καμπάνες μας και θα μας υποδεχθούν να λειτουργηθούμε οι για 32 χρόνια λειτούργητες και ρημαγμένες εκκλησιές μας.

Ευχή και ελπίδα όλων μας».

Την εκδήλωση χρωμάτισαν με τη μουσική και το τραγούδι τους μαθητές και μαθήτριες του Ελληνικού Κολεγίου Μουσικής υπό τη διεύθυνση της κας Πίτσας Σπυριδάκη.